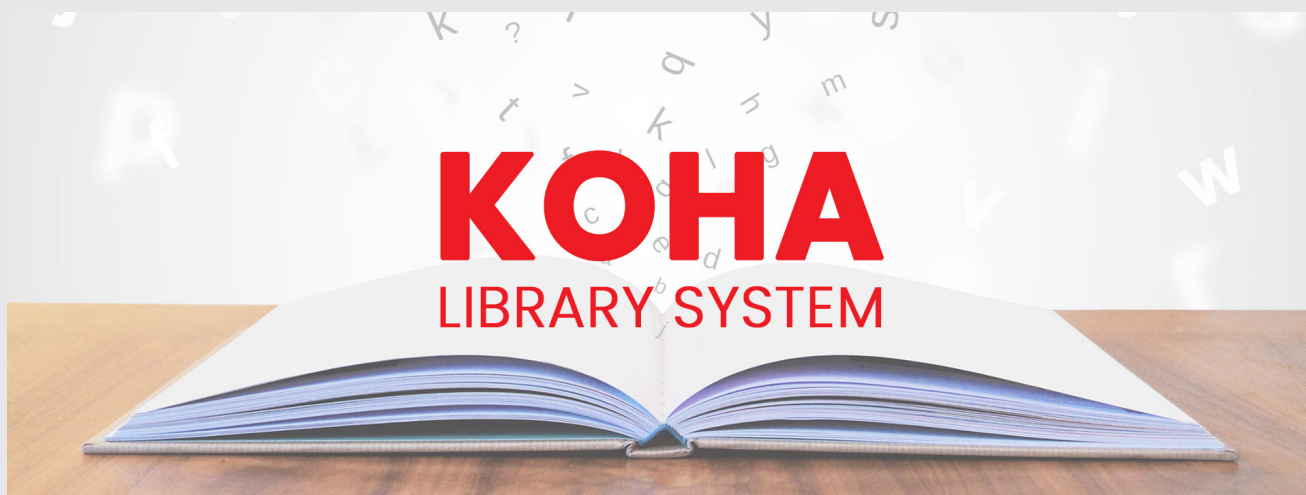

KOHA

PREHLADNÝ SYSTÉM PRE MODERNÉ KNIŽNICE

Plne funkčný, škálovateľný open-source systém na správu knižníc

Pomáhame slovenským knižniciam a poskytujeme im kvalitnú podporu pre najpopulárnejší open-source software KOHA. Sme súčasťou aktívnej komunity, ktorej služby využívajú tisíce knižníc z rôznych krajín sveta. Ak sa chcete naplno zamerať na potreby čitateľov, nájdeme pre vás riešenie na mieru.

KOHA je open-source knižnično-informačný systém (angl. skr. ILS), ktorý dokáže svojou funkcionalitou plne konkurovať iným komerčným systémom. Mnohé knižnice po celom svete, ktoré hľadajú náhradu za ich existujúci, častokrát už zastaralý systém, majú medzi hlavnými kandidátmi práve systém KOHA ILS.

Od vzniku v roku 1999 každým rokom rastie popularita systému KOHA ILS medzi malými a stredne veľkými knižnicami. Dokonca si ho niektoré národné knižnice a niekoľko väčších konzorcií vyskúšalo aj v praxi. Roky po jeho vydaní bola veľkým nedostatkom absencia plnohodnotného modulu pre medziknižničné výpožičky. Avšak aktuálna verzia 20.05.00 z 31. mája tohto roku už obsahuje plne funkčný modul pre medziknižničné výpožičky a mnoho ďalších vylepšení, ktoré boli vyžiadané a sponzorované viacerými knižnicami po celom svete.¹

KOHA V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

KOHA ILS je pomerne známy aj slovenským knihovníkom. Prostredníctvom projektu KIS MaSK, v ktorom sa Slovenská národná knižnica (SNK) rozhodla pokračovať formou open-source riešenia, bol pre obecné, mestské, školské a špeciálne knižnice vybraný ako pokračovanie úspešného projektu práve KOHA ILS.²

ČO PONÚKA KOHA ILS

KOHA ILS ponúka štandardnú funkcionalitu KIS, ako sú: akvizície, výpožičky, rezervácie, upomienky a poplatky, katalogizácia, notifikácie, podpora QR a čiarových kódov, návrh a tlač čitateľských preukazov, plná podpora MARC pre bibliografické a autoritné záznamy a práca s periodikami.

Inštalácia priamo obsahuje portál pre čitateľov s pokročilým vyhľadávaním v OPAC, rozhranie pre knihovníkov

PREČO KOHA

Systém KOHA patrí medzi najpoužívanejšie knižničné softvérové riešenia na svete. Vďaka silnej komunitnej podpore sa neustále vyvíja a pravidelne aktualizuje.

VLASTNOSTI

Základná verzia je k dispozícii ZADARMO, ponúka user-friendly interface a je rozšíriteľná o nové funkcie.

WEB ROZHRAIE

KOHA je lokalizovaná v slovenčine, podporuje dotykové displeje a je dostupná aj z mobilného internetu.

BEZPEČNOSŤ

Prihlasovanie do systému a online katalógu je zabezpečené HTTPS protokolom.

KOMUNITA

Na rozvoji sa podieľajú rôzne knižnice, nadšenci z oblasti knihovníctva a spoločnosti poskytujúce podporu systému.

a administračné rozhranie. Pre systémových knihovníkov ponúka možnosť správy a konfigurácie cez command-line nástroje a utility. Obsahuje taktiež možnosť pripojenia a sťahovanie dát cez Z39.50/SRU/OpenSearch a možnosť vystaviť katalóg cez OAI-PMH službu.

Architektúra je na báze tzv. plug-inov, ktoré sú voľne dostupné v KOHA komunite, alebo v repozitároch niektorých veľkých knižníc, ktoré si týmto spôsobom modifikovali základnú inštaláciu na svoje potreby a účely. KOHA ponúka aj možnosti integrácie cez REST API, alebo webové služby. Na indexáciu a vyhľadávanie používa Elasticsearch.

Lokalizácia do slovenského jazyka je aktuálne pre verziu 20.05 na úrovni okolo 90 %. Preklad prebieha prispievaním do komunitného repozitára, na ktorom sa môže podieľať každý z fanúšikov alebo nadšencov pre knihovníctvo na Slovensku. Preklad je možné vykonávať online priamo cez internetový prehliadač, alebo offline cez nainštalovaný editor na PC.³

SUPPORT KOHA

Výberom open-source produktov si knižnice vedia výrazne znížiť náklady na obstarávanie a dlhodobú prevádzku. Nemusia platiť poplatky za licencie alebo nové verzie. Avšak z pohľadu prevádzky a údržby je nutné mať aspoň jedného zamestnanca so základnými IT zručnosťami, ktorý by sa o tento produkt staral a aktualizoval jeho verzie, alebo vykonával konfiguráciu podľa potrieb knižnice. Z tohto dôvodu sa časť knižníc vo svete pri implementácii systému KOHA ILS rozhodla využiť služby lokálnych komerčných IT firiem. Tak vznikol zoznam spoločností, ktoré v daných krajinách ponúkajú služby podpory pre KOHA ILS.⁴

Spoločnosť TEMPEST a. s., ktorá na Slovensku realizovala veľké projekty v oblasti digitalizácie a knihovníctva, ako sú napríklad Centrálny dátový archív (CDA), Digitálna knižnica a digitálny archív (DIKDA) a Digitálne pramene⁵, sa rozhodla poskytovať svoje služby a podporu slovenským knižniciam pre KOHA ILS. Spoločnosť vidí v tomto open-source produkte veľký potenciál a budúcnosť pre malé a stredné knižnice, a preto na tento účel vyčlenila dedikovaný tím špecialistov.

V súvislosti s touto aktivitou spoločnosť TEMPEST a. s. realizovala telefonický prieskum v mestských knižniciach. Záujem o bližšie informácie o KOHA ILS prejavilo viac ako 60 % knižníc. Spoločnosť spustila aj domovskú stránku s informáciami a kontaktným formulárom pre záujemcov o tento typ služieb⁶.

Aktuálne spoločnosť TEMPEST a. s. implementuje KOHA ILS pre knižnicu v Cíferi. Pripravuje sa migrácia 35 000 bibliografických záznamov a cca 300 používateľských účtov. Ide o malú obecnú knižnicu, avšak tím spoločnosti TEMPEST a. s. je pripravený pokryť dopyt rôzne veľkých knižníc.

V prípade záujmu o prezentáciu kontaktujte info@tempest.sk.

Viac informácií nájdete na www.kohasystem.sk.

Autor: Ľubomír Hribík

O autorovi

V TEMPEST-e sa venujem projektom v oblasti knihovníctva, kultúrneho dedičstva, digitalizácie a digitálnych archívov. Pozíciu IT biznis analytika zastávam už 6 rokov. Celkovo sa práci v IT oblasti venujem už 19 rokov, z čoho 14 som strávil prácou ako IT biznis analytik.

Vo voľnom čase čítam science-fiction a fantasy literatúru a venujem sa stolovým hrám. Vďaka mojim 2 synom som sa v posledných rokoch dostal aj k zahraničnej komixovej tvorbe.

Tempest
IT makes sense

Zdroje

1. RENVOIZE, Martin. 2020. Release notes for KOHA 20.05.00. 2020. [cit. 2020-11-22]. URL: <<https://koha-community.org/koha-20-05-released>>
2. Slovenská národná knižnica. 2020. Knižnično-informačný systém pre malé a stredné knižnice (KIS MaSK). 2020. [cit. 2020-11-22]. URL: <<https://www.snk.sk/sk/informacie-pre/kniznice-a-knihovnikov/narodne-projekty/kis-mask.html>>
3. Wikipedia. 2017. Translating Koha. 2017. [cit. 2020-11-22]. URL: <https://wiki.koha-community.org/wiki/Translating_Koha>
4. KOHA Community. 2020. Support Companies by Country. 2020. [cit. 2020-11-22]. URL: <<https://koha-community.org/support/paid-support/country>>
5. Digitálne pramene. 2020. [cit. 2020-11-22]. URL: <<https://www.webdepozit.sk>>
6. KOHA Library System. 2020. [cit. 2020-11-22]. URL: <<https://kohasystem.sk>>